

Olympiáda v českém jazyce
50. ročník, 2023/2024
Krajské kolo – zadání II. kategorie

přidělené soutěžní číslo	body		
	gramatika	sloh	celkem

Jméno a příjmení:

Škola:

1. Následující věta je dvojznačná:

Moc vám s manželem gratulujeme.

a) Podtrhněte úsek věty, který může v závislosti na jejím významu patřit buď do podmětové, nebo přísudkové části.

b) Zadanou větu přeformulujte dvěma způsoby tak, aby pokaždé vyjadřovala jen jeden z možných významů.

i)

ii)

2. V každé z následujících skupin slov podtrhněte to slovo, jehož přípona označuje něco jiného než přípona dvou dalších slov z dané skupiny. V obou případech uveďte, jakou funkci v nich přípona plní.

Příklad:

výtažek – palouček – brouček

Funkce přípony v podtrženém slově: označuje výsledek děje.

Funkce přípony v nepodtržených slovech: vytváří zdvojnásobinu.

i) lakomec – lovec – věštec

Funkce přípony v podtrženém slově:

Funkce přípony v nepodtržených slovech:

ii) dračice – nemocnice – svěťice

Funkce přípony v podtrženém slově:

Funkce přípony v nepodtržených slovech:

iii) kopáč – kropáč – oráč

Funkce přípony v podtrženém slově:

Funkce přípony v nepodtržených slovech:

iv) dcerka – hráčka – manželka

Funkce přípony v podtrženém slově:

Funkce přípony v nepodtržených slovech:

3. a) Přečtěte si následující větu:

Hoře touhou po vítězství, běžel, co mu síly stačily.

i) Napište slovníkovou podobu podtrženého tvaru *hoře* (tj. podobu slova, kterou byste našli ve slovníku).

ii) Určete gramatické kategorie podtrženého tvaru *hoře*:

b) Napište další dvě věty nebo souvětí, ve kterých užijete tvar *hoře* tak, aby byl pokaždé tvarem jiného slova a zároveň jiného slova než v bodě a). U každého z obou příkladů opět napište slovníkový tvar a určete gramatické kategorie použitého tvaru *hoře*.

i) Věta:

Slovníkový tvar:

Gramatické kategorie tvaru *hoře*:

ii) Věta:

Slovníkový tvar:

Gramatické kategorie tvaru *hoře*:

4. Přečtěte si následující větu:

Plaší hroši dostáli větší poliček.

Tato věta obsahuje oproti zamýšlené podobě v každém slově právě jeden překlep, přesto v ní nástroj pro kontrolu pravopisu v textovém editoru Word nesignalizoval ani jednu chybu. Ve třech případech jde o záměnu jednoho písmena za jiné, v jednom případě o vynechání písmena a v jednom případě o přidání písmena.

a) Napište větu v její zamýšlené podobě, která musí být gramaticky správná a smysluplná. Pokud je více možností, stačí uvést jednu.

b) Nástroj pro kontrolu pravopisu nesignalizoval chyby, protože se vždy jedná o existující tvar českého slova. Ke každému z těchto tvarů napište jeho slovníkový tvar a zadaný tvar použijte ve větě nebo souvětí.

plaší

Slovníkový tvar:

Věta nebo souvětí s tvarem *plaší*:

hroši

Slovníkový tvar:

Věta nebo souvětí s tvarem *hroši*:

dostáli

Slovníkový tvar:

Věta nebo souvětí s tvarem *dostáli*:

vetší

Slovníkový tvar:

Věta nebo souvětí s tvarem *vetší*:

poliček

Slovníkový tvar:

Věta nebo souvětí s tvarem *poliček*:

5. V Kronice české od Václava Hájka z Libočan si můžete (v přepisu do současného pravopisu) přečíst následující větu, v níž jsme některá slova podtrhli:

V knížectví Vojenově části dešťové pršeli, a z toho velicí byli povodňové.

a) Větu přeformulujte tak, jak by dnes zněla v běžné spisovné komunikaci.

b) Zaměřte se na podtržené slovní tvary jako na samostatně stojící, tedy bez ohledu na jejich kontext v zadané větě. U každého z nich rozhodněte, zda je možné ho v současné češtině užít v běžné komunikaci. Pokud ano, napište příklad takového užití. Pokud to možné není, zdůvodněte proč.

i) *části*

ii) *dešťové*

iii) *pršeli*

iv) *velicí*

v) *povodňové*

Olympiáda v českém jazyce
50. ročník, 2023/2024
Krajské kolo – zadání slohového úkolu

II. kategorie

Místo, kde bych chtěl(a) žít

Slohový útvar je volný, téma zpracujte formou prózy. Doporučená délka je 200–300 slov.